

КОМУНІКАТИВНІ УМІННЯ І НАВИЧКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Жовтоног К.В., студентка 4курсу

факультету початкової освіти

Науковий керівник – Торчинська Т. А.

Складовою частиною змісту навчання молодших школярів є формування таких якостей культури усного й писемного мовлення, як правильність, змістовність, логічність, зв'язність, точність, багатство й виразність.

Відповідно до визначеного обсягу знань з усного й писемного мовлення всі вміння й навички, необхідні учням для побудови власних текстів, поділяємо на такі групи:

1) уміння й навички, спрямовані на оволодіння способами мовленнєвої діяльності (визначення теми й мети свого висловлювання, вміння скласти план, збирати фактичний матеріал, добирати мовностилістичні засоби, редагувати);

2) уміння й навички дотримуватися норм літературної мови, культури мовлення;

3) уміння спостерігати, узагальнювати, групувати, виділяти суттєве, робити висновки тощо;

4) уміння будувати тексти усної й писемної форм мовлення.

Відповідно до видів мовленнєвої діяльності усі комунікативні вміння і навички поділяємо на такі чотири групи:

1) вміння слухати й розуміти усні тексти (визначати тему, основну думку тексту, загальний тон, ключові слова, поділяти текст на частини, вказувати основну думку кожної частини, добирати до кожної заголовки, складати план);

2) вміння читати й розуміти письмові тексти (визначати тему на основі заголовка, визначати головну думку, членувати текст, орієнтуватися в змісті кожного абзацу, знаходити ключові слова, складати план, давати відповіді на

запитання, вдумливо перечитувати текст, встановлювати логічні зв'язки);

3) вміння будувати усні стилістично диференційовані висловлювання;

4) вміння продукувати письмові стилістично диференційовані висловлювання.

Зокрема, було визначено три групи мовленнєвих умінь, підпорядкованих меті навчити молодших школярів будувати усні й письмові тексти, додержуючи законів продукування кожної з форм як специфічного виду мовленнєвої діяльності:

1. Загальні вміння, необхідні для побудови усних і писемних зв'язних висловлювань: визначати тему і мету висловлювання; добирати фактичний матеріал; розташовувати факти в логічній послідовності; дотримуватися структурно-композиційної будови; правильно використовувати засоби зв'язку речень у тексті; вживати мовностилістичні засоби відповідно до ситуації спілкування; дотримуватися літературних мовних норм, культури мовлення.

2. Уміння, необхідні для побудови усних зв'язних висловлювань: орієнтуватися в ситуації усного спілкування (де говоримо, з якою метою, кому адресуємо висловлювання); стисло, зрозуміло, у відповідному темпі викладати думку; дотримуватися норм орфоепії і слововживання; користуватися засобами евфонії; використовувати інтонаційні засоби відповідно до завдань і умов спілкування; правильно інтонувати однорідні члени речення, речення, абзаци, тексти; додержуватися культури спілкування під час розмови; комунікативно доцільно користуватися мімікою, жестами; виявляти недоліки в усних висловлюваннях.

3. Уміння, необхідні для побудови письмових зв'язних висловлювань: орієнтуватися в ситуації писемного спілкування (де, в яких умовах може бути використане таке висловлювання, з якою метою, кому адресоване); вживати мовностилістичні засоби, адекватні типу і меті висловлювання, формі мовлення; використовувати розділові знаки в межах речення, між реченнями;

членувати текст на абзаци; докладно викладати думку, добирати заголовки до тексту; редагувати написане (поліпшувати, усувати помилки й недоліки).

Список використаних джерел

1. Бабич Н. Д. Лінгво-психологічні основи навчання і вивчення мови. – Чернівці: Рута, 2000. – 175 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.:Академія, 2004. – 344с.